

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

1. Διδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο
Θουκυδίδου Ἱστοριῶν Β΄ 36

"Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν προγόνων πρῶτον· δίκαιον γὰρ αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης δίδοσθαι. τὴν γὰρ χώραν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ οἰκοῦντες διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων μέχρι τοῦδε ἐλευθέραν δι' ἀρετὴν παρέδοσαν. καὶ ἐκεῖνοί τε ἄξιοι ἐπαίνου καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ πατέρες ἡμῶν κτησάμενοι γὰρ πρὸς οἷς ἐδέξαντο ὄσσην ἔχομεν ἀρχὴν οὐκ ἀπόνως ἡμῖν τοῖς νῦν προσκατέλιπον. τὰ δὲ πλείω αὐτῆς αὐτοὶ ἡμεῖς οἶδε οἱ νῦν ἔτι ὄντες μάλιστα ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἐπηυξήσαμεν καὶ τὴν πόλιν τοῖς πᾶσι παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην. ὧν ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα, οἷς ἕκαστα ἐκτίθη, ἢ εἴ τι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ Ἑλληνα πολέμιον ἐπιόντα προθύμως ἡμυνάμεθα, μακρογορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος, ἐάσω· ἀπὸ δὲ οἷας τε ἐπιτηδεύσεως ἤλθομεν ἐπ' αὐτὰ καὶ μεθ' οἷας πολιτείας καὶ τρόπων ἐξ οἷων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον εἶμι καὶ ἐπὶ τὸν τῶνδε ἐπαινον, νομίζων ἐπὶ τε τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἀπρεπῆ λεχθῆναι αὐτὰ καὶ τὸν πάντα ὄμιλον καὶ ἀστῶν καὶ ξένων ξύμφορον εἶναι ἐπακοῦσαι αὐτῶν".

α) Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το απόσπασμα "τὴν γὰρ χώραν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ οἰκοῦντες . . . αὐταρκεστάτην."

Μονάδες 10

β) Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων :

i. "τὴν γὰρ χώραν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ οἰκοῦντες" : Σε τί στηρίζουν οι Αθηναίοι την εθνική τους υπερηφάνεια; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 10

ii. Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των όρων : ἐπιτήδευσις, πολιτεία, τρόποι.

Μονάδες 10

iii. Ποιο κοινό φρόνημα έχουν οι παλαιότεροι και οι σύγχρονοι με τον ομιλητή Αθηναίοι, ώστε να παραδίδουν την πόλη "ἐς πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην" και να εξασφαλίζεται ο "αγέραςτος ἐπαινος", όπως αναφέρεται στο μεταφρασμένο κείμενο που ακολουθεί;

**Διδαγμένο κείμενο από μετάφραση
Θουκυδίδου Ἱστοριῶν Β΄ 43**

Αυτοί εδώ λοιπόν, σαν γνήσια παιδιά της πόλης, αυτό το φρόνημα έδειξαν. Όσοι όμως μένετε, έχετε καθήκον να εύχεστε το φρόνημά σας απέναντι στους εχθρούς να σας βάλει σε μικρότερο κίνδυνο, αλλά να μη καταδεχτείτε να είναι λιγότερο τολμηρό, λογαριάζοντας όχι μόνο με τα λόγια τις ωφέλειες - κάτι που θα μπορούσε ν' αναπτύξει κάποιος διεξοδικότερα σε σας, που κι από μόνοι σας τις

ξέρετε εξίσου καλά, απαριθμώντας πόσα καλά εξασφαλίζει η αντίσταση στον εχθρό-,καλύτερα όμως προσηλώνοντας καθημερινά το βλέμμα σας στα έργα, που δείχνουν τη δύναμη της πόλης μας, κι έτσι να την αγαπήσετε με πάθος. Κι όταν αντιληφτείτε το μεγαλείο της, βάλτε στο νου σας ότι τη δύναμη αυτή την απέκτησαν άντρες τολμηροί που είχαν συνείδηση του καθήκοντος και με φιλότιμο την ώρα του αγώνα· και που, κάθε φορά που αποτύχαιναν σε κάποιο εγχείρημά τους, δεν επέτρεπαν βέβαια στον εαυτό τους να στερήσει την πόλη απ' τη δική τους ανδρεία, αλλά πρόσφεραν σ' αυτή την πιο ωραία συνεισφορά· γιατί, δίνοντας όλοι μαζί τη ζωή τους, έπαιρναν ο καθείς τους ξεχωριστά τον αγέραστο έπαινο και τον πιο περίλαμπρο τάφο : όχι τόσο τον τάφο, στον οποίο κείτονται, αλλά εκείνον όπου η δόξα τους επιζεί, για να μνημονεύεται αιώνια σε κάθε ευκαιρία που παρουσιάζεται, είτε για λόγο είτε για δράση.

Μονάδες 10

iv. Να αναφέρετε τα κύρια χαρακτηριστικά του έργου του Περικλή.

Μονάδες 10

v. Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου : **παρέδοσαν, άξιοι, πατέρες, έδέξαντο, παρεσκευάσαμεν.**

Μονάδες 10

2. Αδίδακτο κείμενο
Ίσοκράτους Ἑλένη, 64-65

Ἐνεδείξατο δὲ (Ἑλένη) καὶ Στησιχόρῳ τῷ ποιητῇ τὴν αὐτῆς δύναμιν ὅτε μὲν γὰρ ἀρχόμενος τῆς ᾠδῆς ἐβλασφήμησέ τι περὶ αὐτῆς, ἀνέστη τῶν ὀφθαλμῶν ἔστερημένος, ἐπειδὴ δὲ γνοῦς τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς τὴν καλουμένην παλινωδίαν ἐποίησε, πάλιν αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν φύσιν κατέστησεν. Λέγουσι δὲ τινες καὶ τῶν Ὀμηριδῶν, ὡς ἐπιστάσα τῆς νυκτὸς Ὀμήρῳ προσέταξε ποιεῖν περὶ τῶν στρατευσαμένων ἐπὶ Τροίαν, βουλομένην τὸν ἐκείνων θάνατον ζηλωτότερον ἢ τὸν βίον τὸν τῶν ἄλλων καταστῆσαι· καὶ μέρος μὲν τι καὶ διὰ τὴν Ὀμήρου τέχνην, μάλιστα δὲ διὰ ταύτην οὕτως ἐπαφρόδιτον¹ καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστὴν αὐτοῦ γενέσθαι τὴν ποίησιν.

α) Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το κείμενο.

Μονάδες 20

β.1) Να γράψετε τις παρακάτω λέξεις στη δοτική πτώση του ενικού αριθμού (το γένος των αντωνυμιῶν να παραμείνει αμετάβλητο) : **ᾠδῆς, νυκτός, ἐκείνων, βίον, ταύτην.**

Μονάδες 5

β.2) **ἐνεδείξατο** : να γραφεί το ίδιο πρόσωπο της ευκτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή.

ἔστερημένος : να γραφεί η μετοχή του παθητικού αορίστου στο ίδιο γένος, αριθμό και πτώση.

---

¹ ἐπαφρόδιτος : θελκτικός

καλουμένην : να γραφεί το τρίτο ενικό πρόσωπο στην προστακτική του ενεστώτα στην ίδια φωνή.

προσέταξε : να γραφεί το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική ενεστώτα στην ίδια φωνή.

γενέσθαι : να γραφεί το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική του ιδίου χρόνου.

Μονάδες 5

- γ) Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων : **τὴν δύναμιν, τῆς ᾠδῆς, τῆς νυκτός, ζηλωτότερον, τὴν ποίησιν.**

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοτυπιών, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τη φωτοτυπία.
3. Να μεταφράσετε ό,τι σας ζητείται από το διδαγμένο κείμενο και ολόκληρο το αδίδακτο.
4. Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.
5. Διάρκεια εξέτασης : τρεις (3) ώρες.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ